

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра кримінології та кримінально-виконавчого права

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Фінансовий контроль в системі заходів запобігання корупції»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Фінансовий контроль в системі заходів запобігання корупції» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 13 с.

Розробник:

Сметаніна Наталія Володимирівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права
(протокол № 14 від 30 червня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права
(протокол № 14 від 10 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Головкін Богдан Миколайович,
доктор юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Фінансовий контроль в системі заходів запобігання корупції
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Сметаніна Наталія Володимирівна, асистентка кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права, к.ю.н., доцентка
Контактний телефон	(057)7049262
E-mail	n.v.smetanina@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://us02web.zoom.us/j/4187554661

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається зміст фінансового контролю, порядок подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Окреслюється коло суб'єктів фінансового контролю, встановлюються їх повноваження. Послідовно розглядається специфіка заходів фінансового контролю стосовно окремих категорій осіб. Вивчається процедура проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад з підвищеним корупційним ризиком, перелік яких затверджується НАЗК, та моніторингу способу життя суб'єктів декларування.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – це формування системних знань та практичних навичок щодо порядку здійснення та механізму фінансового контролю за діяльністю осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, розуміння значення фінансової політики держави і системи електронного декларування.

Завдання:

- вивчення об'єктів фінансового контролю згідно з вимогами антикорупційного законодавства;
- застосування положень Закону України «Про запобігання корупції» щодо діяльності суб'єктів фінансового контролю та їх повноважень;
- виявлення ситуацій конфлікту інтересів при декларуванні за їх різновидами і небезпекою;
- формування знань про порядок заповнення електронної декларації;
- оволодіння методикою повної перевірки декларацій;
- ознайомлення із порядком здійснення моніторингу способу життя суб'єктів декларування;
- навчання визначати форми і види контролю за електронним декларуванням.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: кримінальне право, адміністративне право, цивільне право, господарське право.

Кореквізити: публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці, порівняльне правознавство, професійна відповідальність правника.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Визначати структуру фінансів у державі, розуміти сучасну фінансову систему України.

РН НД 2. Знати систему державного фінансового контролю відповідно до законодавства України.

РН НД 3. Розуміти основні і додаткові заходи фінансового контролю за діяльністю осіб, уповноважених на виконання функцій держави або

місцевого самоврядування.

РН НД 4. Аналізувати об'єкти фінансового контролю в контексті антикорупційного законодавства.

РН НД 5. Розуміти суб'єктів фінансового контролю та їх повноваження.

РН НД 6. Розуміти специфіку заходів фінансового контролю стосовно окремих категорій осіб.

РН НД 7. Визначати компетенцію Управління проведення спеціальних перевірок та моніторингу способу життя Національного агентства з питань запобігання корупції.

РН НД 8. Систематизувати правову регламентацію діяльності Управління проведення спеціальних перевірок та моніторингу способу життя Національного агентства з питань запобігання корупції.

РН НД 9. Визначати та оцінювати основні вимоги законодавства щодо декларування коштів, майна, майнових прав.

РН НД 10. Визначати категорію суб'єктів декларування.

РН НД 11. Обирати тип декларацій, знати особливості їх подання.

РН НД 12. Знати процедури декларування об'єктів – нерухомого і цінного рухомого майна, транспортних засобів, корпоративних прав, нематеріальних активів і фінансових зобов'язань.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Поняття та завдання фінансового контролю за діяльністю осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.	Поняття та завдання фінансового контролю за діяльністю осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.	8
2	Національна система фінансового контролю за	Національна система фінансового контролю за	8

	діяльністю осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.	діяльністю осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.	
3	Функції та правова регламентація діяльності Управління проведення спеціальних перевірок та моніторингу способу життя Національного агентства із запобігання корупції (НАЗК).	Функції та правова регламентація діяльності Управління проведення спеціальних перевірок та моніторингу способу життя Національного агентства із запобігання корупції (НАЗК).	8
4	Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.	Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.	8
5	Загальні положення про декларування об'єктів, які належать особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.	Загальні положення про декларування об'єктів, які належать особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.	8
6	Повна перевірка декларацій: підстави і порядок проведення.	Повна перевірка декларацій: підстави і порядок проведення.	8
7	Особливості здійснення заходів фінансового контролю стосовно окремих категорій осіб.	Особливості здійснення заходів фінансового контролю стосовно окремих категорій осіб.	8
8	Відповідальність за порушення при декларуванні майна і доходів, способи їх виявлення. Проблемні питання відповідальності.	Відповідальність за порушення при декларуванні майна і доходів, способи їх виявлення. Проблемні питання відповідальності.	8
9	Фінансовий контроль за діяльністю і способом життя державних службовців Західної Європи та США. Міжнародний досвід: переваги і недоліки.	Фінансовий контроль за діяльністю і способом життя державних службовців Західної Європи та США. Міжнародний досвід: переваги і недоліки.	8
10	Правові позиції ЄСПЛ з питань декларування доходів і майна службовцями та їх	Правові позиції ЄСПЛ з питань декларування доходів і майна службовцями та їх	8

	родичами.	родичами.	
--	-----------	-----------	--

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Поняття та завдання фінансового контролю за діяльністю осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.	Поняття та завдання фінансового контролю за діяльністю осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.	110
2	Національна система фінансового контролю за діяльністю осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.	Відповідальність за порушення при декларуванні майна і доходів, способи їх виявлення. Проблемні питання відповідальності.	
3	Відповідальність за порушення при декларуванні майна і доходів, способи їх виявлення. Проблемні питання відповідальності.	-	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- Підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- робота над кейсами з питань прийняття й виконання адміністративних актів;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;

– підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Фінансовий контроль в системі заходів запобігання корупції» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text.
2. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки: Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18#Text>.
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
4. Лімська декларація керівних принципів контролю. Перу; Декларація, Міжнародний документ від 01.01.1977. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/604_001#Text.
5. Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text.
6. Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text.
7. Міжамериканська конвенція проти корупції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_089#Text.
8. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.

9. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text>.

10. Положення про Державну службу фінансового моніторингу України: затв. постановою Кабінету міністрів України від 29.07.2015 р. № 537. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2015-%D0%BF#Text>.

Література

Основна література

1. Головкін Б. М. Механізм запобігання корупції. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 4. С. 254–260.

2. Запобігання корупції: підручник / Б. М. Головкін, О. Ю. Шостко, О. В. Новіков та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2019. 296 с.

3. Головкін Б. М. Тіньова зовнішня торгівля і корупція на митницях. *Проблеми законності*. Харків, 2017. Вип. 139. С. 218–320.

4. Новіков О. В. Особливості юридичної відповідальності службових осіб юридичних осіб приватного права та інших суб'єктів приватної сфери за вчинення корупційних та пов'язаних із корупцією правопорушень в Україні. *Журнал східноєвропейського права*. 2020. № 79. С. 34–47.

5. Созанський Т. І., Луцик В. В. Повноваження Національного агентства з питань запобігання корупції. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 1. С. 302–314.

6. Машлякевич Д. С. Стратегії запобігання і протидії корупції в Україні : моногр. / Д. С. Машлякевич, О. М. Литвинов ; Кримінол. асоц. України. Харків : В деле, 2016. 260 с.

7. Антикорупційне законодавство України: довідник термінів / [уклад.: О.М. Стрільців, С.С. Чернявський, А.Б. Фодчук, В.Л. Костюк, М.В.

Пашковська, Н.В. Федоровська, В.Г. Сюравичик та ін.]. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 155 с.

8. Трепак В. М. Протидія корупції в Україні: теоретико-прикладні проблеми: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 444 с.

9. Романов М. В. Основні засади запобігання корупції. Харків: ТОВ «Вид-во права людини», 2017. 176 с.

10. Прокопів Б. Специфіка функціонування НАБУ та НАЗК у системі спеціалізованих антикорупційних органів. *Актуальні проблеми правознавства*. 2018. Вип. 4(16). С. 144–148.

Додаткова література

1. Сметаніна Н. В. Небезпечні наслідки корупції для особи, держави та суспільства. *Право і суспільство*. 2017. № 4, ч. 2. С. 162–165.

2. Сметаніна Н. В., Петрівна Л. С. Добросесність як одна із вимог реформування судової. *Право і суспільство*. 2018. № 6, ч. 2. С. 182–186.

3. Янко В. Електронне декларування як спосіб боротьби з корупцією в Україні. *Вісник прокуратури*. 2017. № 11. С. 38-39.

4. Попов І. Електронне декларування - перший крок до контролю способу життя посадовців. *Юридичний вісник України*. 2016. № 32(12-18 серпня). С. 2-3.

5. Все про кошти. Європейський суд з прав людини позбавляється корумпованих суддів. URL: <http://www.tilman-hoppe.de/UA%20money%20talks/>.

6. Радецький Р. Національне агентство з питань запобігання корупції в системі органів протидії корупції в Україні. *Науковий часопис Національної академії прокуратури*. 2017. № 1. С. 148–154.

7. Запобігання корупції в органах ДФС України: науково-методичний та прикладний аспекти: монографія / заг. ред. О. М. Розума. Київ: Алерта, 2017. 242 с.

8. Світ без корупції: міф чи реальність?: матеріали дискусійної панелі Першого Харк. міжнар. юрид. форуму «Право та проблеми сталого розвитку в глобалізованому світі» (м. Харків, 3–6 жовтня 2017 р.). Харків: Право, 2017. 142 с.

9. Топчій В. В., Шкелебей В. А., Супрун Т. М. Публічно-правова протидія корупції: навч. посібник. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. 208 с.

10. Білецький А. В. Участь громадськості в запобіганні корупційним злочинам в Україні : монографія. Харків : Право, 2018. 188 с.

Інтернет-ресурси:

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Національного агентства з питань запобігання корупції – <https://nazk.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/199-kafedra-kriminologii-ta-kriminalno-vikonavchogo-prava.html>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекцій). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Фінансовий контроль в системі заходів запобігання корупції» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки

студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34